

Husk din astmamedicin

– det er sundest for din baby

Behandling af astma er særdeles vigtig for dig, der er gravid eller planlægger at blive det. Mange astmasymptomer under graviditeten øger risikoen for komplikationer hos både mor og barn.

AF STINE SOFIE MATHISEN – FOTO: COLOURBOX

Astma er den hyppigste kroniske sygdom blandt gravide. Imidlertid er mange gravide nervøse for at tage astmamedicin, og nogle vælger helt at kvitte medicinen under graviditeten. Det er dog meget risikabelt, da astmaen faktisk kræver en særlig påpasselig behandling under graviditeten, fordi dårlig astmakontrol øger risikoen for komplikationer, fx forhøjet blodtryk, for tidlig fødsel, misdannelser og børn med lav fødselsvægt.

– Det er jo ofte først et stykke inde i graviditeten, at kvinden opdager, hun venter sig. Sæt derfor ekstra fokus på din behandling allerede, når du planlægger at blive gravid. Det kan nemlig tage op til et halvt år at få astmaen under kontrol, forklarer professor og overlæge Charlotte Suppli Ulrik, Lungemedicinsk afdeling, Hvidovre Hospital.

Netop på Hvidovre Hospital, hvor ca. 7000 børn hvert år bliver født, har man et særligt tilbud til gravide med astma og allergi. Si-

den 2007 er kvinder med astma blevet tilbudt at komme på Lungemedicinsk Ambulatorium til kontrol hver fjerde uge gennem deres graviditet. - Det er ikke alle hospitaler, der tilbyder samme systematiske kontrol til gravide med astma, derfor er det vigtigt, at man selv sørger for en kontinuitet i kontakten til en sundhedsperson. Gravide med astma bør gå til kontrol hver 4-6 uge gennem hele graviditeten, anbefaler Charlotte Suppli Ulrik, der er ansvarlig for det særlige tilbud.

– Man skal være ekstra opmærksom på sine symptomer og få tilpasset sin behandling undervejs, så man hele tiden er behandlet bedst muligt. Vi ved, at en tredjedel af kvinderne får

en forværring i deres astma under graviditeten, en tredjedel får det bedre, mens en tredjedel ikke oplever en ændring, siger Charlotte Suppli Ulrik. Flere undersøgelser, bl.a. fra Lungemedicinsk ambulatorium på Hvidovre Hospital, viser desuden, at 5 pct. af de gravide med astma får så alvorlig en forværring i deres astma, at de må indlægges.

Charlotte Suppli Ulrik understreger, at det bedste for barnet er, at den gravide passer sin astmabehandling. Risikoen for barnet er langt større ved dårlig astmakontrol end de risici, der er ved at tage medicinen. Ved behandling af astma hos gravide, vil lægen ordinere den lavest mulige effektive dosis, og som udgangspunkt anvendes medicin, der har været på markedet i mange år. Typisk vil man også vælge at behandle alene med inhaleret binyrebarkhormon som fast forebyggende behandling. Det er her vigtigt at vide, at behandling med inhaleret binyrebarkhormon i lav til middel dosis er sikkert for både mor og barn. Hvis der skulle komme en akut forværring af sygdommen, skal den gravide ikke være nervøs for at blive sat på en kort binyrebarkhormonkur i tabletform for at få kontrol over astmaen.

Kontroller giver tryghed

Det er naturligt, at man får mere åndenød, når man er gravid. Det skyldes bl.a. dybere vejrtrækning, vægtøgning, fornemmelse af tilstoppet næse pga. udvidede blodkar i næsen og livmoderens pres på organerne, ligesom den gravide generelt føler sig mere besværet. Derfor kan det være svært selv at vurdere, hvad der skyldes graviditeten, og hvad der skyldes astma.

– Der er nogle, der debuterer med astma under graviditeten og nogle, som kun har astma under graviditeten. Vi kender ikke den præcise årsag, men meget tyder på, at det er hormonelt betinget. Nogle oplever også, at deres astmasymptomer helt forsvinder, så det kan gå begge veje, siger Charlotte Suppli Ulrik.

Hvis man kontinuerligt kommer til en kontrol og får vurderet, hvor godt ens astma er kontrolleret, herunder en måling af lungefunktionen, så kan det faktisk være en fordel, om symptomerne skyldes astma, som skal behandles, eller om det 'bare' skyldes graviditeten.

På Hvidovre Hospital har man et særligt tilbud til gravide med astma. Professor og overlæge, Charlotte Suppli Ulrik, er leder af Lungemedicinsk Afdeling, der tilbyder gravide med astma kontrol hver fjerde uge.

– Vores tilbud om systematiske kontroller har haft stor effekt. Vi kan eksempelvis se, at flere indløser deres recepter på apoteket, hvilket betyder, at de passer deres behandling bedre. Mange af de gravide har mild astma, men giver alligevel klart udtryk for, at det er rart at få tjekket behandlingen og vide, at man gør det rigtige.

Charlotte Suppli Ulrik rådgiver også de gravide, fx om partnerens rygning, da passiv rygning medfører større behov for astmamedicin pga. flere symptomer.

– De fleste ved, at de ikke bør ryge, hvis deres astmamedicin skal virke bedst muligt. De færreste ved dog, at passiv rygning har samme effekt. Derfor er det ikke kun mor, der bør slippe cigaretterne, men også den kommende far. Nogle gange inviterer vi også faderen ind til samtale for at forklare sammenhængen.

Fødslen plejer at gå godt

Man skal ikke være ekstra nervøs, selvom man har døjet med symptomer under graviditeten. Fødslen plejer aldrig at være et problem i forhold til astmasymptomer.

– Kroppen er så smart, at den udskiller en masse stresshormon, der gør at kroppen klarer sig igennem fødslen, fortæller Charlotte Suppli Ulrik, der kun en enkelt gang har oplevet, at en af hendes patienter fik astmasymptomer under fødslen.

Tre måneder efter en fødsel på Hvidovre Hospital, følger professor Charlotte Suppli Ulrik igen op på den nybagte mor for at sikre, at hun fortsat er velbehandlet.

– Her er omkring halvdelen holdt op med at tage den forebyggende medicin – de har jo fået noget andet at tænke på. Det er dog stadig vigtigt at tage forebyggende medicin for at holde godt styr på astmaen.

Nogle er også bekymrede for at tage medicin, fordi de ammer.

– Man har lavet studier af kvinder, der både ammer og tager astmamedicin, og de viser, at der ikke findes medicinrester i modermælken. Så man kan trygt amme samtidig med, at man passer sin behandling, forklarer professoren.

De kvinder, der har oplevet en forværring af astma under graviditeten, bør dog ikke frygte en ny graviditet.

– Selv om du har haft forværring i din astma under en graviditet, så kan du godt gå fri næste gang. Risikoen for forværring er dog større, hvis du har slem astma, men det er stadig ikke sikkert, at du bliver ramt, siger Charlotte Suppli Ulrik. ❖